

The Relationship between Attachment Styles and Positive/Negative Perfectionism, Anger, and Emotional Adjustment among Students

Nader Hajloo, Ph.D.

Academic member University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran

Hadeis Heidarirad, M.A.

Department of Psychology, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran

Usha Barahmand, Ph.D.

Academic member University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran

رابطه تأثیر سبک‌های دلبستگی بر کمال‌گرایی مثبت و منفی، خشم و سازگاری هیجانی در دانشجویان

نادر حاجلو

عضو هیأت علمی دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران

حدیث حیدری‌راد*

کارشناس ارشد، گروه روان‌شناسی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه محقق اردبیلی

اوشا برهمند

عضو هیأت علمی دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران

چکیده

هدف از این پژوهش، بررسی رابطه تأثیر سبک‌های دلبستگی بر کمال‌گرایی مثبت و منفی، خشم و سازگاری هیجانی در دانشجویان است. طرح پژوهش توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه آماری همه دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد دانشگاه محقق اردبیلی در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ بودند. از میان آنان ۲۳۴ نفر به شیوه تصادفی خوشه‌ای چند مرحله‌ای به‌عنوان گروه نمونه انتخاب شدند. ابزار جمع‌آوری اطلاعات مقیاس دلبستگی بزرگسالان (هازن و شیور، ۱۹۸۷)، مقیاس کمال‌گرایی مثبت و منفی (تری‌شورت و همکاران، ۱۹۹۵)، پرسشنامه کنترل خشم (ضیاءالدین رضاخانی، ۱۳۸۹) و پرسشنامه سازگاری هیجانی (رینالدز، ۲۰۰۱) بود. داده‌ها با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندمتغیره تحلیل شد. نتایج حاصل از رگرسیون چندمتغیره نشان داد سبک‌های دلبستگی ناایمن (اجتنابی، دوسوگرا) فقط برای کمال‌گرایی منفی و برای سبک دلبستگی دوسوگرا فقط نسبت به خشم و برای سبک‌های دلبستگی ایمن، اجتنابی و دوسوگرا نسبت به سازگاری هیجانی توان پیش‌بینی دارد ($P < 0.05$). الگوهای دلبستگی، تعیین‌کننده بسیاری از رفتارها، عواطف و مناسبات بزرگسالان است، برای تکوین شخصیت ضروری و پایه‌ای برای سلامت روانی است. بنابراین نتایج این پژوهش با تأکید بر اهمیت تعامل در دوران کودکی و تأثیر آن بر رشد و سلامت روانی در بزرگسالی، پیش‌زمینه‌هایی برای انجام مشاوره روان‌شناسی خواهد بود. واژه‌های کلیدی: سبک دلبستگی، کمال‌گرایی، خشم، سازگاری هیجانی، دانشجویان.

Abstract

The purpose of this study was to investigate the relationship between attachment styles and positive/negative perfectionism, anger, and emotional adjustment of students. The research was a correlational study. The population consisted of all graduate students of University of Ardabil in 2013. From among them, 234 students were sampled using random sampling. The research tools consisted of Hazan and Shaver Adult Attachment Scale (1987), Terry-short, et. al. Positive and Negative Perfectionism Scale (1995), Rezakhani Anger Control questionnaire (2010) and Reynolds Emotional Adjustment questionnaire (2001). The data were analyzed through Pearson's correlation coefficients and multiple linear regression. The results of multiple linear regression indicated that insecure attachment styles (avoidant, ambivalent) could only predict negative perfectionism and ambivalent attachment style could predict anger ($P < 0.05$). On the other hand, secure attachment styles (avoidant and ambivalent) could predict emotional adjustment ($P < 0.05$). Attachment patterns can determine many behaviors, emotions and adults' relations. They are necessary for personality growth and are the base for mental health. The results of this study emphasize the importance of interaction in childhood, its effect on the growth and mental health in adulthood, and can be the background for counseling.

Keywords: attachment, perfectionism, anger, emotional adjustment, students.

مقدمه

پژوهش دیگری در این زمینه که بشارت، جوشن‌لو و میرزمانی (۱۳۸۶) انجام دادند، نشان می‌دهد که بین سبک‌های دلبستگی و کمال‌گرایی مثبت و منفی رابطه معنادار وجود دارد. سبک دلبستگی ایمن با کمال‌گرایی مثبت همبستگی مثبت و با کمال‌گرایی منفی همبستگی منفی دارد. سبک‌های دلبستگی نایمن (اجتنابی، دوسوگرا) با کمال‌گرایی مثبت همبستگی منفی و با کمال‌گرایی منفی همبستگی مثبت داشتند.

بالبی معتقد است زمانی که جدایی از نگاره دلبستگی، مدت زمان زیادی طول می‌کشد، یکی از واکنش‌های اصلی، خشم است که اغلب بعد از اضطراب نمایان می‌شود (هلمز^{۱۲}، ۲۰۰۱). خشم عبارت از حالت هیجانی تعریف شده است که شامل احساساتی می‌شود که از نظر شدت، در طیفی از تحریک ملایم یا عصبانیت تا جنون و غضب قرار می‌گیرد (باس^{۱۳}، ۱۹۶۱). موریس، مسترز و همکاران^{۱۴} (۲۰۰۴) در پژوهشی نشان دادند که سبک‌های دلبستگی و شیوه‌های فرزندپروری به‌طور معنی‌داری در واریانس خشم و خصومت نقش دارد. تروسی و دارگنو^{۱۵} (۲۰۰۴) در پژوهشی با عنوان رابطه بین خشم و افسردگی در نمونه‌های بالینی مردان جوان: نقش دلبستگی نایمن نشان دادند سطوح بالای صفت خشم با سبک دلبستگی نایمن مرتبط است.

سازگاری هیجانی^{۱۶}، سلامت روانی خوب، رضایت از زندگی شخصی و هماهنگی میان احساسات، فعالیت‌ها و افکار است. به‌عبارت دیگر سازگاری هیجانی یعنی سازوکارهایی که با آنها، فرد ثبات عاطفی پیدا می‌کند (موسوی - لطفی، اکبری و صفوی، ۲۰۰۹؛ به نقل از زاهد، رجبی، امیدی، ۱۳۹۱). دویلی و مارکیویکز^{۱۷} (۲۰۰۵) پژوهشی طولی در مورد دلبستگی والدین و تأثیر آن بر سازگاری انجام داده‌اند. نتایج به‌دست آمده نشان داد که دلبستگی ایمن بدون تردید با سازگاری با توجه به سطوح مشکلات درون‌زاد، عزت‌نفس^{۱۸} و پیشرفت تحصیلی دو سال بعد رابطه دارد. لاور-رو و همکاران^{۱۹} (۲۰۰۶) در پژوهشی دریافتند افراد با سبک دلبستگی ایمن در روابط بین فردی، هیجان مثبت بیشتری ابراز کردند. کسکین^{۲۰} (۲۰۰۸) در

دلبستگی^۱ یک الگوی رفتاری خاص است که در بیشتر جوامع برای رشد شخصیت سالم اهمیت حیاتی دارد و زمانی دلبستگی ایمن به وجود می‌آید که کیفیتی متقابل و خوشایند بین افراد شکل بگیرد و رضایت‌بخش و مایه خوشی باشد (برک^۲، ترجمه سیدمحمدی، ۱۳۸۶). افراد با دلبستگی ایمن، سطح بالاتری از اعتماد و رضایت و سطح پایین‌تری از تعارضات دارند، در حالی که افراد با دلبستگی دوسوگرا با عدم تعادل در احساسات و تعارضات بیشتر و افراد با دلبستگی اجتنابی با رضایت و صمیمیت کمتر و تعارضات بیشتر مشخص می‌شوند (کالینز، کوپر، آلبینو، آلارد^۳، ۲۰۰۲).

کمال‌گرایی در اصل به‌عنوان تمایل پایدار فرد به وضع معیارهای کامل و دست‌نیافتنی و تلاش برای تحقق آنها (برنز^۴، ۱۹۸۰) که با خودارزشیابی‌های انتقادی از عملکرد شخصی همراه است (فروست، مارتن، لهارت و روزنبلت^۵، ۱۹۹۰) تعریف می‌شود. تری-شورت، اوئنز، اسلد و دیویی^۶ (۱۹۹۵) براساس تقسیم‌بندی بهنجار-نوروتیک کمال‌گرایی در چارچوب یک مدل نظری، دو نوع کمال‌گرایی مثبت و منفی را متمایز کردند. کمال‌گرایی مثبت^۷ به آن دسته از شناخت‌ها و رفتارها اطلاق می‌شود که هدفشان کسب موفقیت‌ها و پیشرفت‌های سطح بالا به‌منظور دستیابی به پیامدهای مثبت است (اسلد، اوئنز، ۱۹۹۸). کمال‌گرایی منفی^۸ به شناخت‌ها و رفتارهایی گفته می‌شود که هدفشان کسب موفقیت‌ها و پیشرفت‌های سطح بالا به‌منظور اجتناب یا فرار از پیامدهای منفی است (اسلد و اوئنز، ۱۹۹۸). نتایج پژوهش‌های مربوط به کمال‌گرایی (پارکر، ۱۹۹۷؛ تری-شورت، اوئنز، اسلد و دیویی، ۱۹۹۵؛ داویس^۹، ۱۹۹۷؛ فروست، هیمبرگ، هلت، ماتیا و نیوبائر^{۱۰}، ۱۹۹۳؛ هماچک^{۱۱}، ۱۹۷۸) تأثیرات مثبت و منفی کمال‌گرایی را بر افکار، عواطف و رفتارها تأیید کرده‌اند. دو پژوهش انجام شده در این زمینه، یکی پژوهش رایس و میرزاده (۲۰۰۰) نشان می‌دهد که دلبستگی ایمن با کمال‌گرایی بهنجار و دلبستگی نایمن با کمال‌گرایی نوروتیک همبستگی دارد.

1. attachment
3. Collins, Cooper, Albino, Allard
5. Frost, Marten, Lahart & Rosenblate
7. positive perfectionism
9. Davis
11. Hamachek
13. Buss
15. Troisi A, D'Argenio
17. Doyle, Markiewicz
19. Lawler-Row & et all

2. Berk
4. Burns
6. Terry-Short, Owens, Slade, Dewey
8. negative perfectionism
10. Frost, Heimberg, Holt, Mattia, Neubauer
12. Holmes
14. Muris, Meesters & et all
16. emotional adjustment
18. self-esteem
20. Keskin

دیگران و برقراری روابط صمیمی با آنها برایم آسان است» را باید در مقیاس ۵ درجه‌ای خیلی زیاد، زیاد، متوسط، کم، خیلی کم پاسخ دهند). کمترین و بیشترین نمره آزمودنی در خرده‌مقیاس‌های آزمون به ترتیب ۵ و ۲۵ خواهد بود. ضریب آلفای کرونباخ (پایایی) پرسش‌های خرده‌مقیاس‌های ایمن، اجتنابی و دوسوگرا در مورد یک نمونه دانشجویی (۱۴۸۰ نفر شامل ۸۶۰ دختر و ۶۲۰ پسر) برای کل آزمودنی‌ها به ترتیب ۰/۸۶، ۰/۸۴، ۰/۸۵ (برای دانشجویان دختر ۰/۸۶، ۰/۸۳، ۰/۸۴ و برای دانشجویان پسر ۰/۸۴، ۰/۸۵، ۰/۸۶) محاسبه شد که نشانه همسانی درونی خوب مقیاس دلبستگی بزرگسال است: مقیاس دلبستگی بزرگسال یا سنجش ضرایب همبستگی بین نمره‌های پانزده نفر از متخصصان روان‌شناسی مورد بررسی قرار گرفت. ضرایب توافق کندال (روایی) برای سبک‌های دلبستگی ایمن، اجتنابی و دوسوگرا به ترتیب ۰/۸۰، ۰/۶۱ و ۰/۷۵ محاسبه شد (بشارت، ۱۳۸۴).

مقیاس کمال‌گرایی مثبت و منفی: این مقیاس یک آزمون ۴۰ گویه‌ای است که ۲۰ ماده آن کمال‌گرایی مثبت و ۲۰ ماده دیگر آن کمال‌گرایی منفی را می‌سنجد. پرسش‌ها در مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرت (برای نمونه، وقتی کاری را شروع می‌کنم مضطربم از اینکه شکست بخورم)، کمال‌گرایی آزمودنی‌ها را از نمره ۱ تا نمره ۵ در دو زمینه مثبت و منفی می‌سنجد. حداقل نمره آزمودنی‌ها در هر یک از مقیاس‌های آزمون ۲۰ و حداکثر آن ۱۰۰ خواهد بود. در نسخه فارسی این پرسشنامه (بشارت، ۱۳۸۲؛ به نقل از بشارت، ۱۳۸۴) آلفای کرونباخ پرسش‌های هر یک از زیرمقیاس‌ها در یک نمونه ۲۱۲ نفری از دانشجویان، به ترتیب ۰/۹۰ و ۰/۸۷ برای کل آزمودنی‌ها؛ ۰/۹۱ و ۰/۸۸ برای دانشجویان دختر ۰/۸۹ و ۰/۸۶ و برای دانشجویان پسر بود که نشانه همسانی درونی بالای مقیاس است. ضرایب همبستگی بین نمره‌های ۹۰ نفر از آزمودنی‌ها در دو نوبت با فاصله چهار هفته برای کل آزمودنی‌ها $r=0/86$ ؛ برای آزمودنی‌های دختر $r=0/84$ و برای آزمودنی‌های پسر $r=0/87$ محاسبه شد که نشانه پایایی بازآزمایی رضایت‌بخش مقیاس است. اعتبار مقیاس کمال‌گرایی مثبت و منفی از طریق محاسبه ضرایب همبستگی بین زیرمقیاس‌های این آزمون با زیرمقیاس‌های پرسشنامه سلامت عمومی^۱ و مقیاس عزت نفس کوپر اسمیت و با روش تحلیل مؤلفه‌های اصلی^۲ آزمون بررسی شد. ضرایب همبستگی بین زیرمقیاس‌های کمال‌گرایی مثبت و منفی به ترتیب با نشانه‌های بدنی $-0/32$ و $0/33$ ؛ اضطراب و بی‌خوابی $0/41$ و $0/39$ ، نارساکنش‌وری اجتماعی $-0/54$ و

پژوهشی به این نتیجه دست یافت که بین سبک دلبستگی ایمن و مشکلات ارتباطی، رابطه منفی و بین سبک دلبستگی نایمن با مشکلات ارتباطی و نگرش منفی به والدین رابطه مثبت وجود دارد. الگوهای دلبستگی، تعیین‌کننده بسیاری از رفتارها، عواطف و مناسبات بزرگسالان است. علی‌رغم بررسی‌های فراوان راجع به رابطه سبک‌های دلبستگی با متغیرهای مختلف روان‌شناختی، رابطه نوع دلبستگی با متغیرهای کمال‌گرایی، خشم و سازگاری هیجانی اغلب مورد غفلت قرار گرفته است. این پژوهش با هدف بررسی تأثیر سبک‌های دلبستگی بر کمال‌گرایی مثبت و منفی، خشم و سازگاری هیجانی در دانشجویان انجام گرفت. بر این اساس فرضیه‌های پژوهش عبارت‌اند از: ۱- دلبستگی ایمن بر کمال‌گرایی مثبت و منفی تأثیر دارد. ۲- دلبستگی ایمن بر مؤلفه‌های خشم تأثیر دارد. ۳- دلبستگی ایمن بر مؤلفه‌های سازگاری هیجانی تأثیر دارد. ۴- دلبستگی نایمن (اجتنابی) بر کمال‌گرایی مثبت و منفی تأثیر دارد. ۵- دلبستگی نایمن (اجتنابی) بر مؤلفه‌های خشم تأثیر دارد. ۶- دلبستگی نایمن (اجتنابی) بر مؤلفه‌های سازگاری هیجانی تأثیر دارد. ۷- دلبستگی نایمن (دوسوگرا) بر کمال‌گرایی مثبت و منفی تأثیر دارد. ۸- دلبستگی نایمن (دوسوگرا) بر مؤلفه‌های خشم تأثیر دارد. ۹- دلبستگی نایمن (دوسوگرا) بر مؤلفه‌های سازگاری هیجانی تأثیر دارد.

روش

روش پژوهش، جامعه آماری و نمونه: طرح این پژوهش توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه آماری همه دانشجویان کارشناسی ارشد دانشگاه محقق اردبیلی در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ بودند. از این میان تعداد ۲۳۴ نفر به شیوه تصادفی خوشه‌ای چندمرحله‌ای انتخاب شد. گفتنی است گروه نمونه ۱۲۵ پسر و ۱۰۹ دختر با میانگین سنی ۲۵/۶۳ و انحراف معیار ۲/۴۴ بود که ۲۱۱ نفر مجرد و ۲۳ نفر متأهل بودند.

ابزار سنجش

مقیاس دلبستگی بزرگسال: برای اندازه‌گیری سبک‌های دلبستگی از مقیاس دلبستگی بزرگسال استفاده شد. مقیاس دلبستگی بزرگسال که با استفاده از مواد آزمون دلبستگی هازن و شیور (۱۹۸۷) ساخته شده و در مورد دانشجویان دانشگاه تهران هنجاریابی شده است، یک آزمون ۱۵ گویه‌ای است و سه سبک دلبستگی ایمن، اجتنابی و دوسوگرا را در مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرت می‌سنجد (برای نمونه، «نزدیک شدن به

خودگزارش‌دهی با ۳۲ گویه است که برای ارزیابی سازگاری کلی روان‌شناختی نوجوانان استفاده می‌شود. این پرسشنامه چهار خرده‌مقیاس رفتار ضد اجتماعی، کنترل خشم، تنش هیجانی و خودمثبت یعنی عزت نفس و اجتماعی بودن دارد (برای نمونه گویه «احساس می‌کنم همه چیز زندگی برایم خوب است» را باید با هرگز یا تقریباً هرگز، بعضی وقت‌ها، اغلب اوقات یا همیشه پاسخ دهند). خرده‌مقیاس کنترل خشم به دلیل همپوشی با پرسشنامه کنترل خشم از تحلیل حذف شد. رینالدز ثبات درونی برای RAAI را بین ۰/۷۱ تا ۰/۹۲ گزارش کرد (بارمستر، ۲۰۰۵) و ضریب پایایی آن با استفاده از روش آزمون و آزمون مجدد در یک فاصله زمانی ۲ هفته ۰/۸۳ الی ۰/۸۹ محاسبه شده است (ورسچرن، مارکون، ۲۰۰۲؛ به نقل از واحدی، مرادی، ۱۳۸۸). ضمن بررسی و تأیید روایی صوری و محتوایی نسخه ترجمه‌شده به دست صاحب‌نظران، آلفای کرونباخ ۰/۸۵ برآورد شد که نشان‌دهنده همسانی درونی بالای مقیاس است.

روش اجرا و تحلیل داده‌ها

اطلاعات به روش میدانی، گردآوری شد. به این صورت که پس از راهنمایی و توجیه لازم اعضای گروه نمونه نسبت به نحوه پاسخ به پرسش‌ها، پرسشنامه‌ها به هم الحاق شد و بین آنها توزیع شد و پس از تکمیل جمع‌آوری شد. پژوهشگر قبل از توزیع پرسشنامه‌ها پاسخ‌دهندگان را از محرمانه بودن پاسخ‌های آنان مطمئن کرد. در تحلیل داده‌ها، در دو سطح آمار توصیفی و آمار استنباطی، از روش‌های همبستگی پیرسون و رگرسیون چندمتغیره استفاده شد و با نرم‌افزار SPSS18 انجام گرفت.

یافته‌ها

نتایج نشان می‌دهد که بزرگترین میانگین و انحراف معیار به ترتیب ۶۰/۰۴ و ۱۱/۶۷ مربوط به متغیر کمال‌گرایی (کمال‌گرایی منفی)، و کوچکترین میانگین و انحراف معیار به ترتیب ۸/۶۳ و ۲/۵۸ مربوط به متغیر سازگاری هیجانی (ضد اجتماعی) است.

برای تعیین تأثیر متغیر دلبستگی ایمن بر متغیرهای کمال‌گرایی، خشم و سازگاری هیجانی از رگرسیون چندمتغیره استفاده شد و نتایج نشان داد که اثر بُعد دلبستگی ایمن بر ترکیب متغیرهای کمال‌گرایی منفی و مثبت معنادار نبود. بنابراین فرضیه ۱- دلبستگی ایمن بر کمال‌گرایی مثبت و منفی تأثیر دارد، تأیید نشد. همچنین نتایج نشان داد که اثر بُعد دلبستگی ایمن بر ترکیب متغیرهای احساس خشم، خشم در

۰/۵۷؛ افسردگی ۰/۵۸- و ۰/۶۳ و با نمره کل پرسشنامه سلامت عمومی ۰/۴۶ و ۰/۴۸ محاسبه شد. ضرایب همبستگی بین زیرمقیاس‌های کمال‌گرایی مثبت و منفی به ترتیب با عزت نفس ۰/۴۴ و ۰/۵۲- به دست آمد (بشارت، ۱۳۸۲؛ به نقل از بشارت، ۱۳۸۴).

پرسشنامه کنترل خشم: ضیاءالدین رضاخانی این پرسشنامه را در ایران بررسی و پایایی آن را $r=0/81$ برآورد کرده است و روایی آن را پنج نفر از افراد مورد نظر مورد تأیید قرار دادند (به نقل از شیرزایی، میری، شریف‌زاده، یعقوبی، حسینی، کاظمی، ۱۳۸۹). در ابتدای پرسشنامه استاندارد، هفت پرسش مربوط به مشخصات فردی اضافه گردید. پرسشنامه استاندارد کنترل خشم شامل ۲۵ پرسش در سه بخش است که سه خرده‌متغیر میزان احساس خشم (۵ سؤال) (وقتی عصبانی می‌شوم، داد و فریاد راه می‌اندازم و به همه نشان می‌دهم چقدر خشمگین هستم)، خشم در روابط شخصی (۱۰ سؤال) (آیا با همکار، افراد خانواده یا دوستان نزدیک خود بگومگو می‌کنید؟) و خشم در موقعیت‌های اجتماعی (۱۰ سؤال) (اگر گارسون یک رستوران گرانیقت، سس را بر روی شما بریزد، به او چه می‌گویید؟) را بررسی می‌کند. هر سؤال دارای سه قسمت الف، ب و ج است و به ترتیب نمره ۱، ۳ و ۵ به هر سؤال تعلق می‌گیرد. نمره کل پرسشنامه کنترل خشم در بخش اول بین ۵ تا ۲۵ است. کسب نمره ۵ تا ۱۰ نشان‌دهنده افرادی است که از خشم خود و دیگران می‌هراسند و هرگز خشمگین نمی‌شوند. کسب نمره ۱۱ تا ۱۷ نشان‌دهنده آگاهی از خشم و کسب نمره بالاتر از ۱۷ نشان‌دهنده افراد متخاصم و تهدیدکننده است. پرسش‌های بخش دوم، مربوط به میزان کنترل یا ابراز خشم آزمودنی در زندگی شخصی و خانوادگی و پرسش‌های بخش سوم مربوط به میزان کنترل یا ابراز خشم در موقعیت‌های اجتماعی و غیر خانوادگی است. امتیاز آزمودنی باید بین ۲۰ تا ۱۰۰ باشد. اگر جمع امتیازات آزمودنی در بخش دو و سه ۷۵ باشد، در گروه افرادی جای می‌گیرد که خشم خود را به طرز آشکار بروز می‌دهند و اگر کمتر از ۵۰ باشد، خشم خود را فرو می‌خورد. امتیاز بین ۵۱ تا ۷۴ آزمودنی، نشان‌دهنده کنترل خشم است. آلفای کرونباخ پرسش‌های هر یک از زیرمقیاس‌ها در یک نمونه ۲۳۴ نفری از دانشجویان، به ترتیب ۰/۷۲ و ۰/۶۸ و ۰/۷۸ برای کل آزمودنی‌ها بود که نشانه همسانی درونی بالای مقیاس‌ها است.

پرسشنامه سازگاری نوجوان (RAAI): رینالدز^۱ (۲۰۰۱) این پرسشنامه را تنظیم کرده است. این پرسشنامه یک ابزار

معنادار بود ($F_{(۱,۹۶)} = ۶/۱۱۶$ و $F_{(۱,۹۶)} = ۰/۸۹$ = لامبدای ویلکز). بنابراین فرضیه ۳- دلبستگی ایمن بر مؤلفه‌های سازگاری هیجانی تأثیر دارد، تأیید شد. برای بررسی دقیق‌تر اثر هر کدام از متغیرهای پیش‌بین بر روی متغیرهای پیش‌بینی‌شونده، نتایج تحلیل‌های تک‌متغیره در جدول ۱ آورده شده است.

روابط شخصی و خشم در موقعیت اجتماعی معنادار بود ($F_{(۳,۱۹۷)} = ۷/۵۶۲$ و $F_{(۳,۱۹۷)} = ۰/۹۰$ = لامبدای ویلکز). بنابراین فرضیه ۲- دلبستگی ایمن بر مؤلفه‌های خشم تأثیر دارد، تأیید شد. همچنین نتایج نشان داد که اثر بُعد دلبستگی ایمن بر ترکیب متغیرهای خودمثبت، رفتار ضد اجتماعی و تنش هیجانی

جدول ۱- نتایج تحلیل تک‌متغیره سبک دلبستگی ایمن بر روی کمال‌گرایی، خشم و سازگاری هیجانی

متغیر پیش‌بین	متغیر پیش‌بینی شونده	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F	سطح معناداری	مجذورات اتا (η^2)
دلبستگی ایمن	کمال‌گرایی منفی	۱۳۳/۲۶	۱	۱۳۳/۲۶۱	۲/۰۰۰	۰/۱۵۹	۰/۰۱۴
	کمال‌گرایی مثبت	۷۶/۷۸۹	۱	۷۶/۷۸۹	۰/۸۴۸	۰/۳۵۹	۰/۰۰۶
	احساس خشم	۱۱/۱۴۳	۱	۱۱/۱۴۳	۰/۸۲۷	۰/۳۶۴	۰/۰۰۴
	خشم در روابط شخصی	۱/۸۲۲	۱	۱/۸۲۲	۰/۰۵۱	۰/۸۲۲	۰/۰۰۰
	خشم در موقعیت اجتماعی	۴۵۲/۷۰۷	۱	۴۵۲/۷۰۷	۱۹/۳۲۱	۰/۰۰۰	۰/۰۸۸
	خودمثبت	۱۷/۳۴۹	۱	۱۷/۳۴۹	۴/۳۳۵	۰/۰۳۹	۰/۰۲۱
	رفتار ضد اجتماعی	۵۳/۴۰۳	۱	۵۳/۴۰۳	۱۰/۸۳۶	۰/۰۰۱	۰/۰۵۲
	تنش هیجانی	۸۴/۱۹۳	۱	۸۴/۱۹۳	۷/۴۷۹	۰/۰۰۷	۰/۰۳۶

جدول ۲- نتایج تحلیل تک‌متغیره سبک دلبستگی اجتنابی بر روی کمال‌گرایی، خشم و سازگاری هیجانی

متغیر پیش‌بین	متغیر پیش‌بینی شونده	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F	سطح معناداری	مجذورات اتا (η^2)
دلبستگی اجتنابی	کمال‌گرایی منفی	۱۲۸۷/۰۰۳	۱	۱۲۸۷/۰۰۳	۱۹/۳۱۷	۰/۰۰۰	۰/۱۱۸
	کمال‌گرایی مثبت	۱۲۴/۵۰۲	۱	۱۲۴/۵۰۲	۱/۳۷۴	۰/۲۴۳	۰/۰۰۹
	احساس خشم	۱۲/۸۹۴	۱	۱۲/۸۹۴	۰/۹۵۷	۰/۳۲۹	۰/۰۰۵
	خشم در روابط شخصی	۲/۱۸۵	۱	۲/۱۸۵	۰/۰۶۱	۰/۸۰۵	۰/۰۰۰
	خشم در موقعیت اجتماعی	۹/۶۶۴	۱	۹/۶۶۴	۰/۴۱۲	۰/۵۲۱	۰/۰۰۲
	خودمثبت	۲۷/۶۲۶	۱	۲۷/۶۲۶	۶/۹۰۳	۰/۰۰۹	۰/۰۳۴
	رفتار ضد اجتماعی	۵۲/۹۸۵	۱	۵۲/۹۸۵	۱۰/۷۵۲	۰/۰۰۱	۰/۰۵۱
	تنش هیجانی	۸/۰۳۰	۱	۸/۰۳۰	۰/۷۱۳	۰/۳۹۹	۰/۰۰۴

برای تعیین تأثیر متغیر دل‌بستگی نایمن (اجتنابی) بر متغیرهای کمال‌گرایی، خشم و سازگاری هیجانی از رگرسیون چندمتغیره استفاده شد و نتایج نشان داد که اثر بُعد دل‌بستگی اجتنابی بر متغیر کمال‌گرایی منفی معنادار بود ($F_{(۲,۱۴۴)}=۱۸/۲۴۲$ و $F_{(۲,۱۴۴)}=۰/۸۰$ = لامبدای ویلکز). ولی بر متغیر کمال‌گرایی مثبت معنادار نبود. بنابراین فرضیه ۴- دل‌بستگی نایمن (اجتنابی) بر کمال‌گرایی مثبت و منفی تأثیر دارد، برای کمال‌گرایی منفی مورد تأیید قرار گرفت ولی برای کمال‌گرایی مثبت تأیید نشد. همچنین نتایج نشان داد که اثر بُعد دل‌بستگی نایمن (اجتنابی) بر ترکیب متغیرهای احساس خشم، خشم در روابط شخصی و خشم در موقعیت اجتماعی معنادار نبود. بنابراین فرضیه ۵- دل‌بستگی نایمن (اجتنابی) بر مؤلفه‌های خشم تأثیر دارد، تأیید نشد. همچنین نتایج نشان داد که اثر بُعد دل‌بستگی نایمن (اجتنابی) بر ترکیب متغیرهای خودمثبت، رفتار ضد اجتماعی و تنش هیجانی معنادار بود ($F_{(۴,۱۹۶)}=۴/۸۸۳$ و $F_{(۴,۱۹۶)}=۰/۹۰$ = لامبدای ویلکز). بنابراین فرضیه ۶- دل‌بستگی نایمن (اجتنابی) بر مؤلفه‌های سازگاری هیجانی تأثیر دارد، مورد تأیید قرار گرفت. برای بررسی دقیق‌تر اثر هر کدام از متغیرهای پیش‌بین بر روی متغیرهای پیش‌بینی‌شونده، نتایج تحلیل‌های تک متغیره در جدول ۲ آورده شده است.

برای تعیین تأثیر متغیر دل‌بستگی نایمن (دوسوگرا) بر متغیرهای کمال‌گرایی، خشم و سازگاری هیجانی از رگرسیون چندمتغیره استفاده شد و نتایج نشان داد که اثر بُعد دل‌بستگی دوسوگرا بر متغیر کمال‌گرایی منفی معنادار بود ($F_{(۳,۱۴۴)}=۲۹/۳۱۱$ و $F_{(۳,۱۴۴)}=۰/۷۱$ = لامبدای ویلکز)، ولی بر متغیر کمال‌گرایی مثبت معنادار نبود. بنابراین فرضیه ۷- دل‌بستگی نایمن (دوسوگرا) بر کمال‌گرایی مثبت و منفی تأثیر دارد، برای کمال‌گرایی منفی مورد تأیید قرار می‌گیرد، اما برای کمال‌گرایی مثبت تأیید نشد. همچنین نتایج نشان داد که اثر بُعد دل‌بستگی نایمن (دوسوگرا) بر ترکیب متغیرهای احساس خشم، خشم در روابط شخصی و خشم در موقعیت اجتماعی معنادار بود ($F_{(۳,۱۹۶)}=۱۱/۶۲۶$ و $F_{(۳,۱۹۶)}=۰/۸۵$ = لامبدای ویلکز). بنابراین فرضیه ۸- دل‌بستگی نایمن (دوسوگرا) بر مؤلفه‌های خشم تأثیر دارد، مورد تأیید قرار می‌گیرد. همچنین نتایج نشان داد اثر بُعد دل‌بستگی نایمن (دوسوگرا) بر ترکیب متغیرهای خودمثبت، رفتار ضد اجتماعی و تنش هیجانی معنادار بود ($F_{(۴,۱۹۶)}=۱۱/۴۸۲$ و $F_{(۴,۱۹۶)}=۰/۸۱$ = لامبدای ویلکز). بنابراین فرضیه ۹- دل‌بستگی نایمن (دوسوگرا) بر مؤلفه‌های سازگاری هیجانی تأثیر دارد، مورد تأیید قرار می‌گیرد. برای بررسی دقیق‌تر اثر هر کدام از متغیرهای پیش‌بین بر روی متغیرهای پیش‌بینی‌شونده، نتایج تحلیل‌های تک متغیره در جدول ۳ آورده شده است.

جدول ۳- نتایج تحلیل تک‌متغیره سبک دل‌بستگی دوسوگرا بر روی کمال‌گرایی، خشم و سازگاری هیجانی

متغیر پیش‌بین	متغیر پیش‌بینی شونده	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F	سطح معناداری	مجذور اتا (η^2)
کمال‌گرایی منفی	۳۱۱۹/۴۷۷	۱	۳۱۱۹/۴۷۷	۴۶/۸۲۰	۰/۰۰۰	۰/۲۴۴	
کمال‌گرایی مثبت	۴۵/۹۳۶	۱	۴۵/۹۳۶	۰/۵۰۷	۰/۴۷۸	۰/۰۰۳	
احساس خشم	۱۱۹/۹۵۲	۱	۱۱۹/۹۵۲	۸/۹۰۰	۰/۰۰۳	۰/۰۴۳	
خشم در روابط شخصی	۱۱۲۱/۸۱۱	۱	۱۱۲۱/۸۱۱	۳۱/۳۴۳	۰/۰۰۰	۰/۱۳۶	
خشم در موقعیت اجتماعی	۹۶/۸۲۳	۱	۹۶/۸۲۳	۴/۱۳۲	۰/۰۴۳	۰/۰۲۰	
خودمثبت	۴۰/۸۰۵	۱	۴۰/۸۰۵	۱۰/۱۹۷	۰/۰۰۲	۰/۰۴۹	
رفتار ضد اجتماعی	۶۴/۴۴۳	۱	۶۴/۴۴۳	۱۳/۰۷۷	۰/۰۰۰	۰/۰۶۲	
تنش هیجانی	۳۲۵/۰۹۱	۱	۳۲۵/۰۹۱	۲۸/۸۷۸	۰/۰۰۰	۰/۱۲۷	

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از این پژوهش بررسی تأثیر سبک‌های دلبستگی بر کمال‌گرایی مثبت و منفی، خشم و سازگاری هیجانی در دانشجویان بوده است. نتایج نشان داد که سبک دلبستگی ایمن، نایمن (اجتنابی، دوسوگرا) بر کمال‌گرایی مثبت تأثیر ندارد. این نتایج ناهمسو با یافته‌های رایس و میرزاده (۲۰۰۰)، بشارت، شریفی و همکاران (۱۳۸۰)، بشارت و همکاران (۱۳۸۶) است. در تبیین این نتایج می‌توان گفت شاید یکی از دلایل ناهمخوانی نتایج پژوهش با این نتایج به دلیل جامعه یا حجم نمونه پژوهش بود که نیاز به اجرای مجدد این پژوهش بر روی جامعه دانشجویان با حجم نمونه‌ای متفاوت است. مجموعه عوامل فرهنگی و اجتماعی از جمله بومی و غیر بومی بودن دانشجویان، همزمانی اجرای پژوهش با امتحانات دانشجویان که به دلیل استرس امتحان احتمال بی‌دقتی در پر کردن پرسشنامه‌ها بود، ممکن است بر نتیجه این پژوهش تأثیر گذاشته باشند.

نتایج نشان می‌دهد که سبک دلبستگی نایمن (اجتنابی، دوسوگرا) بر کمال‌گرایی منفی تأثیر دارد که این نتایج همسو با یافته‌های رایس و میرزاده (۲۰۰۰)، استوبر و اوتو (۲۰۰۶)، بشارت و همکاران (۱۳۸۰)، بشارت و همکاران (۱۳۸۶) است. در تبیین این نتایج می‌توان گفت سبک‌های دلبستگی نایمن (اجتنابی، دوسوگرا) با ویژگی‌های «بی‌اعتمادی» به خود و دیگران و «انتظارات غیر واقع‌بینانه» از خود و دیگران، به تقویت کمال‌گرایی منفی در افراد نایمن کمک می‌کنند. این افراد ناتوان از پذیرش محدودیت‌های شخصی، خود را «کامل» توصیف می‌کنند و به‌منظور پنهان ساختن احساسات نازش‌مند، خود و دیگران را آرمانی‌سازی می‌کنند (هارتر، ۱۹۹۸). بر این اساس، سبک دلبستگی فرد از طریق مدل‌های درون‌کاری کیفیت کمال‌گرایی را مشخص می‌کند. سبک دلبستگی از طریق ساز و کار تنظیم عواطف (بالبی، ۱۹۶۹؛ بالبی، ۱۹۷۳، بالبی، ۱۹۸۰) کیفیت کمال‌گرایی را تحت تأثیر قرار می‌دهد. افراد دارای سبک دلبستگی نایمن آموخته‌اند که برای حفظ تماس با نگاره دلبستگی^۱ (معمولاً والدین، مخصوصاً مادر)، نیازهای عاطفی خود را نادیده بگیرند (سوروتزکین، ۱۹۹۸؛ میلر، ۱۹۹۶) و عواطف منفی را فرونشانند (سارنی و همکاران، ۱۹۹۸؛ کسیدی، ۱۹۹۴). هدف سازوکار تنظیم عواطف از این «نادیده‌انگاری» نیازهای عاطفی و فرونشانی^۲ عواطف منفی، کامل‌نمایی است: خصیصه‌ای که بر ناتوانی فرد در پذیرش محدودیت‌های شخصی تکیه می‌زند. ضرورت «جبران» نایمنی و کمبودهای افراد دارای سبک‌های دلبستگی نایمن، این افراد

را برای استفاده ناکارآمد از ساز و کارهای دفاعی مانند سرکوبی، انکار و آرمانی‌سازی آماده می‌سازد؛ ساز و کارهایی که به‌صورت مستقیم یا از طریق مشکلات روان‌شناختی باعث پیدایش و تداوم کمال‌گرایی منفی می‌شوند.

نتایج نشان می‌دهد که سبک دلبستگی ایمن بر خشم تأثیر ندارد، همچنین سبک دلبستگی نایمن (دوسوگرا) بر خشم تأثیر دارد. این نتایج همسو با یافته‌های راس کراسنر و همکاران (۱۹۹۶)، کوباک و هازان (۱۹۹۱)، کوباک، کل و همکاران (۱۹۹۳)، لیبیل و همکاران (۲۰۰۰)، موریس، مسترز و همکاران (۲۰۰۴)، تروسی و دارگنو (۲۰۰۴)، کسکین (۲۰۰۸) است. در تبیین این یافته می‌توان گفت بزرگسالان ایمن تجسمی مثبت و جهانگیر از منبع دلبستگی دارند. این تجسم مثبت، احساس خودارزشمندی و تسلط را در این افراد افزایش می‌دهد و خود را قادر می‌سازند که عواطف منفی را به شیوه‌ای سازنده تعدیل کند. ولی افراد دارای سبک دلبستگی ایمن در موقعیت‌های اجتماعی خود را تنها احساس نمی‌کنند و در شرایط بحرانی بر حمایت‌های دیگران تکیه می‌کنند و قدرت ابراز هیجان‌های خود را دارند و کمتر دچار خشم می‌شوند (کسیدی و شاور، ۱۹۹۹).

همچنین نتایج نشان می‌دهد سبک دلبستگی نایمن (اجتنابی) بر خشم تأثیر ندارد. این نتیجه ناهمسو با پژوهش‌های راس کراسنر و همکاران (۱۹۹۶)، هلمز (۲۰۰۱)، هوفمن (۲۰۰۲)، شاور و همکاران (۲۰۰۳)، ویو و همکاران (۲۰۰۵) است. در تبیین این یافته می‌توان گفت جی بلسکی که یکی دیگر از نظریه‌پردازان دلبستگی است، باورهای بالبی و اینزورث را در این مورد که دلبستگی ایمن، سالم‌ترین دلبستگی‌ها است، مورد تردید قرار داد. بلسکی بر این باور است که در برخی محیط‌ها، الگوی دلبستگی اجتنابی یا اضطرابی انطباقی‌تر است (کرین، ۲۰۰۵). اگرچه شواهدی وجود دارد که الگوی دلبستگی نایمن در کودکانی که مشکلات روانی پرخطر دارند، بیشتر دیده می‌شود، اما این ارتباط برای بزرگسالان به درستی روشن نشده است (سافورد، ۲۰۰۲). یک تبیین احتمالی ممکن است سطح تحصیلات آزمودنی‌ها در این پژوهش باشد. شاید برخورداری از سطح تحصیلات بالا دلیلی بر عدم رابطه متغیر خشم بر سبک دلبستگی آزمودنی‌ها باشد. نتایج نشان می‌دهد که سبک دلبستگی ایمن بر سازگاری هیجانی (رفتار ضد اجتماعی، تنش هیجانی)، سبک دلبستگی نایمن (اجتنابی) بر سازگاری هیجانی (خودمثبت، رفتار ضد اجتماعی) و سبک دلبستگی نایمن (دوسوگرا) بر سازگاری هیجانی تأثیر دارد. این نتایج همسو با

بشارت، م.، جوشن لو، م.، میرزمانی، م. (۱۳۸۶). رابطه سبک‌های دلبستگی و کمال‌گرایی. *دوماهنامه علمی - پژوهشی دانشگاه شاهد*، ۲۵، ۸۰-۶۴.

بشارت، م.، شریفی، م.، ایروانی، م. (۱۳۸۰). بررسی رابطه سبک‌های دلبستگی و مکانیسم‌های دفاعی. *مجله روان‌شناسی*، ۱۹، ۲۸۹-۲۷۷.

بشارت، م. (۱۳۸۴). بررسی رابطه سبک‌های دلبستگی و هوش هیجانی. *اندیشه‌های نوین تربیتی*، ۱(۳ و ۲)، ۱۴۲-۱۳۱.

حسنی، ا. (۱۳۸۴). تأثیر سبک دلبستگی و احساس تنهایی بر رفتارهای ضداجتماعی دختران شهر تهران. پایان‌نامه کارشناسی ارشد روان‌شناسی عمومی، دانشگاه علامه طباطبائی.

زاهد، ع.، رجبی، س.، امیدی، م. (۱۳۹۱). مقایسه سازگاری اجتماعی، هیجانی، تحصیلی و یادگیری خودتنظیمی در دانش‌آموزان با و بدون ناتوانی یادگیری. *ناتوانی‌های یادگیری*، ۱(۴۳-۲/۶۲)، ۴۳-۶۲.

شیرزایی، ک.، میری، م.، شریف‌زاده، غ.، یعقوبی، م.، حسینی، خ.، کاظمی، س. (۱۳۸۹). کنترل خشم در کارکنان پرستاری بیمارستان امام رضا^(ع) بیرجند سال ۱۳۸۹. *فصلنامه علمی - پژوهشی دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند*، ۲(۲)، ۷۸-۷۳.

واحدی، ش.، مرادی، س. (۱۳۸۸). رابطه سبک‌های دلبستگی پدر و مادر با سازگاری هیجانی، رفتاری و اجتماعی در دانشجویان غیربومی سال اول. *اصول بهداشت روانی*، ۱۱(۳)، ۲۳۲-۲۲۳.

Armsden, G.C., Greenberg, M.T. (1987). The inventory of parent and peer attachment; individual differences and their relationship to psychological well-being in adolescence. *Journal Youth Adolesc*, 16, 27-54.

Bowlby, J. (1969). *Attachment and loss: Vol. I. Attachment*. New York: Basic Books.

Bowlby, J. (1973). *Attachment and loss: separation*. New York: Basic Books.

Bowlby, J. (1980). *Attachment and loss: sadness and depression*. New York: Basic Books.

Burns, D.D. (1980). The perfectionist's script for selfdefeat. *Psychology Today*, 14, 34-52.

Buss, A.H. *The psychology of aggression*. New York: Wiley; 1961.p. 9-11.

Buhrmester, D. (2005). *Adolescent interpersonal competence questionnaire manual*, retrieved August 9. via email from Duane Buhrmester.

Cassidy, J., Shaver, P.R. (1999). *Handbook of Attachment: theory, research, and clinical applications*. New York: Guilfordpress.

Cassidy, J. (1994). Emotion regulation: influences of attachment relationships. In N. Fox (Ed.), *Biological and behavioral foundations of emotion regulation. Monographs of the Society for Research in Child Development*, 59 (240).

هازن و شیور (۱۹۸۷)، آرمسدن و گرینبرگ (۱۹۸۷)، نوم، دکویک و همکاران (۱۹۹۹)، میکولینسر و شفلی (۲۰۰۰)، دیولی و مارکیویکز (۲۰۰۵)، میکولینسر و شاور (۲۰۰۵)، لاور-رو و همکاران (۲۰۰۶)، واحدی و مرادی (۱۳۸۸) است. در تبیین این یافته می‌توان گفت سبک‌های دلبستگی، تعیین‌کننده قواعد عاطفی و شناختی و راهبردهایی هستند که واکنش‌های هیجانی را در افراد و روابط بین شخصی هدایت می‌کنند و افراد ایمن، اجتنابی و دوسوگرا برای نظم‌دهی و پردازش اطلاعات هیجانی راهبردهای متفاوتی را به کار می‌برند (شاور، کولینز و کلارک، ۱۹۹۶). بزرگسالان دوسوگرا در روابط عاطفی خود با دیگران انحصارگر و وابسته و دائماً نگران طرد و رهاشدن از سوی دیگران هستند و با وابستگی شدید به دیگری سعی در کاهش اضطراب جدایی خود دارند. گروه مضطرب - دوسوگرا در عین احساس تنهایی به برطرف شدن این حالت امیدوار بودند و در این راه تلاش می‌کردند (حسنی، ۱۳۸۴). بنابراین افراد اجتنابی تنهایی را ترجیح می‌دهند و در روابطشان همیشه یک مقدار فاصله هیجانی را حفظ می‌کنند و از صمیمی شدن با دیگران اجتناب می‌کنند و در نتیجه سازگاری هیجانی آنان کمتر است. همچنین یافته‌هایی که در زمینه دلبستگی موجود است نشان می‌دهد دلبستگان نایمن، از توان سازگاری کمتری برخوردارند، در روابط میان‌فردی و مهارت‌های ارتباطی کارآمدی کمتری دارند و نیز بدون راهکارهای مقابله‌ای رشدیافته برای رویارویی با تنش هستند.

یکی از محدودیت‌های مهم این پژوهش محدودیت روش‌شناختی بود. از آنجا که روش این پژوهش از نوع همبستگی است، بنابراین نمی‌توان به سادگی بین متغیرهای پژوهش یک رابطه علی را استنباط کرد. در این پژوهش جمعیت مورد بررسی، دانشجویان دانشگاه محقق اردبیلی بودند و تعمیم نتایج آن به جمعیت‌های دیگر با محدودیت روبه‌رو است. بنابراین پیشنهاد می‌شود که این پژوهش روی دانشجویان سایر دانشگاهها و سایر مقاطع سنی و تحصیلی اجرا گردد، همچنین از روش‌های پژوهش مقایسه‌ای برای کشف رابطه احتمالی علی بین متغیرها استفاده گردد.

تشکر و قدردانی: بدین وسیله از تمام دانشجویانی که نهایت همکاری را در این پژوهش نشان دادند تقدیر و تشکر می‌شود.

منابع

- برک، ل. (۱۳۸۶). *روان‌شناسی رشد از نوجوانی تا پایان زندگی*. ترجمه یحیی سید محمدی. تهران: ارسباران.
- بشارت، م. (۱۳۸۴). تحلیل اکتشافی رابطه کمال‌گرایی و شخصیت. *مطالعات تربیتی و روان‌شناسی*، ۱(۶)، ۹۶-۸۱.

- Collins, N.L., Cooper, L., Albino, A., Allard, L. (2002). Psychosocial vulnerability from adolescence to adulthood: A prospective study of attachment style differences in relationship functioning and partner choice. *Journal Personality*, 70(6), 965-1007.
- Crain, W. (2005). [*Theories of development: Concepts and applications*]. 1st ed. Khoyinejad GH, Rajayi AR. (translator). Tehran: Roshd, 77-94.
- Davis, C. (1997). Normal and neurotic perfectionism in eating disorders: an interactive model. *International Journal of Eating Disorders*, 22, 421-426.
- Doyle, AB., Markiewicz, D. (2005). Parenting marital conflict and adjustment from early-to midadolescence: Mediated by adolescent attachment style. *J Youth Adolesc*, 34, 97-110.
- Frost, R.O., Marten, P., Lahart, C., & Rosenblate, R. (1990). The dimensions of perfectionism. *Cognitive Therapy and Research*, 14, 449-468.
- Frost, R.O., Heimberg, R.G., Holt, C.S., Mattia, J.I., & Neubauer, A.L. (1993). A comparison of two measures of perfectionism. *Personality and Individual Differences*, 14, 119-126.
- Hamachek, D.E. (1978). Psychodynamics of normal and neurotic perfectionism. *Psychology*, 15, 27-33.
- Harter, S. (1998). *The development of selfrepresentations*. In W. Damon & N. Eisenberg (Eds.), *Handbook of child psychology: vol. 3*. (pp. 553-617). New York; Wiley.
- Hazan, C., & Shaver, P.R. (1987). Romantic love conceptualized as an attachment process. *Journal of Personality and Social Psychology*, 52, 511-524.
- Hoffman, J.P. (2002). The community context of family structure and adolescent drug use. *J Marriage Fam*, 64(2), 314-30.
- Hojat, M., Crandall, R. (1989). *Loneliness: theory, research and applications*. California: Sage publications Inc.
- Holmes, J. (2001). *John Bowlby & Attachment theory* (Makers of Modern Psychotherapy). Rutledge.
- Keskin, G. (2008). relationship between mental health, parental attitude and attachment style in adolescence. *Anadolu Journal of Psychiatry*. 9 (3). pp139-147.
- Kobak, R.R., Hazan, C. (1991). Attachment in marriage: Effects of security and accuracy of working models. *Journal of Personality and Social Psychology*, 60, 861-869.
- Kobak, R.R., Cole, H.E., Ferenz-Gillies, R., Fleming, W.S., Gamble, W. (1993). Attachment and emotion regulation during mother-teen problem solving: A control theory analysis. *Child Development*, 64, 231-245.
- Lawler-Row, K., Younger, J.W., Piferi, R., Jones, W. (2006). the role of adult attachment style in forgiveness following an interpersonal affiances. *Journal of counseling & development* . 84, 4, pp493-502.
- Laible, DJ., Carlo, G., Raffaelli, M. (2000). The differential relations of parent and peer attachment to adolescent adjustment. *Journal Youth Adolesc*; 29,45-59.
- Mikulincer, M., Sheffi, E. (2000). *Adult Attachment Style and Cognitive Reactions to Positive Affect: A Test of Mental*
- Mikulincer, M., Shaver, P.R. (2005). Attachment theory and emotions in close relationships: Exploring the attachment-related dynamics of emotional reactions to relational events. *Personal Relationships*, 12, 149-168.
- Miller, S.B. (1996). *Shame in context*. Hillsdale, NJ: Analytic Press.
- Muris, P., Meesters, C., Morren, M., Moorman, L. (2004). Anger and hostility in adolescents: Relationships with self-reported attachment style and perceived parental rearing styles. *Journal of Psychosomatic Research*, 57, 257-264.
- Noom, M.J., Dekovic, M., Meeus, WHJ. (1999). Autonomy, attachment and psychosocial adjustment during adolescence: A double-edged sword? *J Adolesc*, 22, 771-83.
- Parker, W.D. (1997). An empirical typology of perfectionism in academically talented children. *Journal American Educational Research*, 34, 545-562.
- Reynolds WM. (2001). *Reynold's adolescent adjustment screening inventory* (RAASI): Professional manual. Lutz, fl: Psychological Assessment Resources, 22-8.
- Rice, K.G., & Mirzadeh, S.S. (2000). Perfectionism, attachment, and adjustment. *Journal of Counseling Psychology*, 47, 238-250.
- Rose-Krasnor, L., Rubin, KH., Booth, CL., Coplan, R. (1996). The relation of maternal directive ness and child attachment security to social competence in preschoolers. *Int J Behav Dev*, 19, 309-25.
- Saarni, C., Mumme, D.L., Campos, J.J. (1998). *Emotional development: action, communication, and understanding*. In W. Damon & N. Eisenberg (Eds.), *Handbook of child psychology: vol. 3*. (pp. 237-309). New York; Wiley.
- Safford, SM. (2002). The relationship of attachment style and cognitive style to depression, anxiety and negative affectivity. Ph.D. Dissertation. *Temple University*, 12-46.
- Shaver, P.R., Collins, N., & Clark, C.L. (1996). Knowledge structures in close relationships: A social psychological approach, pp. 25-61.

- Shorey, H.S., Snyder, C.R., Yang, X., & Lewin, M.R. (2003). The role of hope as a mediator in recollected parenting, adult attachment, and mental health. *Journal of Social and Clinical Psychology, 22*, 685-715.
- Slade, P.D., & Owens, R.G. (1998). A dual process model of perfectionism based on reinforcement theory. *Behavior Modification, 22*, 372-390.
- Sorotzkin, B. (1998). Understanding and treating perfectionism in religious adolescents. *Psychotherapy, 35*, 87-95.
- Stoeber, J., Otto, K. (2006). Positive conceptions of perfectionism: approaches, evidence, challenges. *Personality and Social Psychology Review, 10*, 295-319.
- Terry-short, L.A., Owens, R.G., Slade, P.D., & Dewey, M.E. (1995). Positive and negative perfectionism. *Personality and Individual Differences, 18*, 663-668.
- Troisi, A., D'Argenio, A. (2004). The relationship between anger and depression in a clinical sample of young men: the role of insecure attachment. *Journal of Affective Disorders, 79*(1-3), 269-272.
- Wei, M., Vogel, DL., Ku, TU., Zakalik, RA. (2005). Adult attachment, affect regulation, negative mood and interpersonal problems. *J Couns Psychol, 52*, 14-24.